Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

# BIULETYN BAŁTYCKI

## WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr. Wilno, dnia 25 maja 1932 r. 48.

---

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.



ESTONJA.



---§---

ŁOTWA.Kronika:1.A n t y p o l s k a w y c i e c z k a "P e h d e j a B r i h d i"."Pehdeja Brihdi" /Nr.112/: Komisja śledcza w sprawie polonizatorów wLetgalji skonstatowała w r.ub., że niektórzy księża-Polacy w Letgalji i pow.iłłuksztańskim jak Skanowski, Kalikowski i inni modlą się w kościołach "za Koronę Polską". Obecnie zostało to zabronione, przyczem "Nasz Głos" wyraża z tego powodu niezadowolenie.

Niezrozumiałą jest rzeczą, co też Polacy łotewscy /a właściwie spolszczeni mieszkańcy/mają wspólnego z Koroną Polską i "Królową Korony Polskiej"? Widocznie polonizatorzy czują się nie jako Łotysze i orjentują się według map Polski, na których Letgalja i pow.iłłuksztański oznaczone są jako części Polski. Polacy wciąż jeszcze odmawiają uregulowania granicy polsko-łotewskiej.

W ostatnich czasach dają się zauważyć nowe fale polonizatorstwa zwłaszcza w parafjach pogranicznych. "Nasz Głos" przechwala się, że po zamknięciu Związku Polaków Łotewskich w r.ub. Polska wywarła na Łotwę presję dyplomatyczną i zmusiła Łotwę do odwołania zakazu istnienia związku. Tego rodzaju twierdzenie, rzecz prosta, wzmaga sympatje ludności pogranicznej dla ościennego państwa.

2. Z d z i a ł a l n o ś c i T - s t w a Z b l i ż e n i a P o l - s k o - Ł o t e w s k i e g o ."Latvijas Kareivis" /Nr.111/: Zarząd T-stwa Zbliżenia Polsko-Łotewskiego zorganizował się jak następuje: prezes - premjer Skujeneek, wiceprezes - prof.Ronczewski, drugi wiceprezes burmistrz Rygi Celminsz, sekretarz dziennikarz Briger, zastępca sekretarza - inż.Makowski, skarbnik - Vecin, zastępca skarbnika Blodnieks. Nowy zarząd uchwalił zwołać w końcu lipca czy początku sierpnia r.b. oba Towarzystwa Zbliżenia Polsko-Łotewskiego zarówno w Rydze jak i Warszawie dla tem ściślejszej współpracy.

3. S t o s u n k i z E s t o n j ą w u j ę c i u "P e h d e j a B r i h d i". "Pehdeja Brihdi" /Nr.110/: Estończycy się cieszą, że udało się im z Sowietami zawrzeć lepszy pakt o nieagresji niż Łotwie. W swoim czasie estońska "Waba Maa" wyrażała zadowolenie, że Sowiety zerwały traktat handlowy z Łotwą, która w ten sposób traci rynek zbytu na wschodzie i będzie zmuszona zgodzić się na możliwości, jakie nasuwają się w związku z wymianą towarów z Estonją.

Dziwić się należy radości Estończyków. Ograniczenie gospodarczych możliwości Łotwy nie wyjdzie Estonji na korzyść. W każdym razie radość estońska nie świadczy o kontakcie politycznym między Łotwą a Estonją. Jest to objaw ujemny.

Jeżeli chodzi o pakt o nieagresji między Estonjąa Sowietami, Estonja postarała się sformułować swe obowiązki w pakcie w nader mglistej formie, podczas, gdy Łotwa obowiązki swe w analogicznym pakcie z Rosją sformułowała wyraźnie. Pozatem pakt łotewsko-sowiecki nie gwarantuje granic Państwa Łotewskiego, podobnież jak nie gwarantują Sowiety granic Polski w pakcie o nieagresji z Polską. Rosja granic Polski gwarantować nie może, gdyż należałoby wtedy uznać przynależność korytarza gdańskiego i Wilna do Polski, co byłoby sprzeczne z traktatami Sowietów z Niemcami i Litwą. Z drugiej strony Polska również nie chce gwarantować po wsze czasy granic rosyjskich, gdyż niektóre sfery polskie pretendują do Ukrainy. Z tego punktu widzenia uzyskuje się wrażenie, że Łotwa rów-

nież pretenduje do jakichś terytorjów rosyjskich.

Z powodu wspomnianych niedociągnięć paktu łotewsko-sowieckiego, Estończycy nie powinniby się cieszyć. Zgodnie z paktem o sojuszu łotewsko-estońskim, Estończycy mogli swe "dobrze przemyślane" plany przedłożyć dyplomatom łotewskim w odpowiednim czasie i postarać się, by polityka zagraniczna obu państw była jednolita, zamiast tego niektóre czynniki estońskie utrudniały jedynie rokowania łotewsko-sowieckie.

4. N i e m c y a p a ń s t w a n a d b a ł t y c k i e ."Pehdeja Brihdi" /Nr.111/:"Redaktor naczelny "Rigasche Rundschau" Schieman, omawiając plany nacjonalistów niemieckich w sprawie Kłajpedy powątpiewa w ich istnienie i wzywa do ścisłego kontaktu między Kownem a Rygą, dowodząc, że dobre stosunki między Niemcami a Litwą są gwarancją egzystencji państw bałtyckich.

Zdaje się, że Niemcy, którzy nie umieją poskromić swych wojowniczych generałów, nie są właściwym gwarantem dla państw nadbałtyckich. Nie należy przytem zapominać, że na naczelnika Wydziału Wschodniego w Niemieckiem M.S.Z. upatrzony jest osławiony von der Golz.

5. Ł o t e w s k o - e s t o ń s k i e r o k o w a n i a e k o n o m i c z n e ."Brihwa Zeme" /Nr.110/: W trakcie rokowań ekonomicznych z Estonją Łotwa zaproponowała realizację unji celnej w całej rozciągłości. Delegacja estońska zażądała udzielenia jej czasu na opracowanie tego projektu. Obie delegacje mają się zwrócić do swych rządów z prośbą o odpowiednie zarządzenia. W związku z tem należy oczekiwać, że wkrótce nastąpią między Łotwą a Estonją rokowania w sprawie utworzenia unji celnej.

6. S p r a w a n a p a ś c i "P r a w d y" n a Ł o t w ę ."Brihwa Zeme" /Nr.110/: W związku z zarzutami moskiewskiej "Prawdy", jakoby Łotwa toleruje wrogie dla Sowietów żywioły emigranckie, zaznaczyć należy, że odwrotnie Rosja Sowiecka popiera szkodliwą dla Łotwy propagandę, utrzymując "sekcję łotewską" przy trzeciej międzynarodówce, wysyłając do Łotwy agentów i t.d.

7. P r z y s z ł e r o k o w a n i a ł o t e w s k o - s o w i e c k i e . "Jaunakas Zinas" /Nr.110/: W skład delegacji dla prowadzenia rokowań ekonomicznych z Rosją Sowiecką mają wejść obok bloku rządzącego również przedstawiciele socjaldemokratów. Rokowania toczyć się będą w Moskwie w czerwcu lub lipcu. Projekt traktatu nie jest jeszcze opracowany, lecz zasadnicze jego rysy wyjaśnią się w odnośnej komisji.

ESTONJA.Kronika: 1.D o c h o d y p a ń s t w a w k w i e t n i u . "Revalsche Ztg." /Nr.110/: Dochody państwowe w kwietniu zmiejszyły się w porównaniu z kwietniem r.ub. o 11 i pół procent. Dochody z ceł uszczupliłysię o 24%.

2. N o w y a t t a c h é U .S. A ."Rev.Ztg." /Nr.110/: Przybył nowy wojskowy attaché U.S.A. major Shipp, który objął urzędowanie.

3. B e z r o b o c i e w T a l l i n i e w k w i e t n i u ."Rev. Ztg."/Nr.110/:Liczba bezrobotnych wynosi 1.160, w tem 292 mężczyzn i 868 kobiet.

4. S p r a w a z m i a n w u s t a w a c h g ó r n i c z y c h . "Rev.Ztg."/Nr.112/: Zgodnie z projektem M-stwa Rolnictwa przewiduje się wydanie odszkodowań osadnikom, których ziemię zabrało się na cele górnicze. Obszar ziem takich wynosi obecnie 160 ha.

5.E k s p o r t b y d ł a z E s t o n j i d o N i e m i e c ."Rev. Ztg."/Nr.110/: Podjęto rokowania z Niemcami w sprawie wywozu bydła estońskiego do Niemiec.

6. Z w r o t l a s ó w b y ł y m n i e m i e c k i m w ł a ś c i c i e l o m z i e m s k i m ."Rev.Ztg."/Nr.110/: Zwrócono już 1000 ha lasów wywłaszczonym posiadaczom niemieckim. Pozostałe 1000 ha będą zwrócone w ciągu b.m.

7. Z j e d n o c z e n i e e s t o ń s k i c h r z e ź n i e k s p o r t o w y c h ."Rev.Ztg." /Nr.110/: Nastąpiło połączenie rzeźni eksportowych w jeden związek. Połączone rzeźnie w ciągu 1 tygodnia biją do 3-ch tys.świń.

68